

Nieuw verschenen proefschriften

In "Vrouwen gepromoveerd in de theologie in Nederland" (*Proeven*, Deel I, 53-111) maakte Freda Dröes de balans op van het door vrouwen geleverde aandeel in het aantal promoties in de theologie in Nederland tot en met 1988. Zij kwam op een totaal van negenentwintig vanaf de eerste in 1913. In 1990 kwam de stand op negenendertig (*Proeven*, Deel II). Tot juli 1993 zijn er weer vijftien bijgekomen. Korte samenvattingen van de inhoud van deze proefschriften zijn te vinden in de rubriek "Promoties in de theologie" van het *Tijdschrift voor Theologie*. Hieronder vermelden wij van de gepromoveerden: naam, geboorteplaats, titel proefschrift, plaats en jaar van uitgave, aantal pagina's, datum en plaats van promotie en de promotor(en). Het nummer voor de naam van elke gepromoveerde is haar volgnummer in de reeks vanaf 1913.

40. Berma Klein Goldenwijk, geb. 1956 te Oldenzaal.

Praktijk of principe. Basisgemeenschappen en de ecclesiologie van Leonardo Boff.

Kampen: J.H. Kok, 1991, X+372 pp.

Katholieke Universiteit Nijmegen, 22-3-1991.

Promotor: Prof. dr. J. van Nieuwenhove.

41. M. Deckers-Dijs, geb. 1936 te Tilburg.

Begeerte in bijbelse liefdespoëzie: Een semiotische analyse van het Hooglied.

Kampen: J.H. Kok, 1991, 315 pp.

Katholieke Theologische Universiteit Utrecht, 1-5-1991.

Promotores: Prof. dr. N.J. Tromp en Prof. dr. H.D.K. Parret.

42. Els Maeckelberghe, geb. 1961 te Oostende.

Desperately Seeking Mary: A Feminist Appropriation of a Traditional Religious Symbol.

Kampen: Kok Pharos, 1991, IX+195 pp.

Rijksuniversiteit Groningen, 3-10-1991.

Promotores: Prof. dr. L.A. Hoedemaker, Prof. dr. P. Vandermeersch, Prof. dr. M. Grey.

43. Chana Safrai, geb. 1946 te Jeruzalem.

Women in the Temple. The Status and Role of Women in the Second Temple of Jerusalem.

Manuscript, 1991, IV+353 pp. Verschijnt bij Walter de Gruyter & Co.

Katholieke Theologische Universiteit Amsterdam, 14-11-1991.

Promotor: Prof. Y. Aschkenasy.

44. Gerrie Ter Haar, geb. 1946 te Amsterdam.
Spirit of Africa: The Healing Ministry of Archbishop Milingo of Zambia.
London: Hurst & Co, 1991, 286 pp.
Rijksuniversiteit Utrecht, 28-11-1991.
Promotor: Prof. dr. J.M. Schoffeleers.
Co-promotor: dr. J.G. Platvoet.
45. Berenice Joy Manné, geb. 1946 te Johannesburg.
Debates and Case Histories in de Pali Canon.
Manuscript, 1991, VII+180 pp.
Rijksuniversiteit Utrecht, 30-1-1992.
Promotor: Prof. dr. M.A.G.Th. Kloppenborg.
46. Ingeborg Tiemann, geb. 1950 te Haltern/Westfalen.
Die Deutung des Minotauros von den ältesten Quellen bis zum frühen Mittelalter.
Manuscript, 1992, 274 pp.
Rijksuniversiteit Utrecht, 4-6-1992.
Promotor: Prof. dr. R. van den Broek.
47. Anne-Marie Korte, geb. 1957 te Bussum.
Een passie voor transcendentie. Feminisme, theologie en moderniteit in het denken van Mary Daly
Kampen: J.H.Kok, 1992, XVIII+424 pp.
Katholieke Universiteit Nijmegen, 23-6-1992.
Promotor: Prof. dr. Houtepen en (Prof. dr. C.J.M. Halkes).
48. Fokkeliën van Dijk-Hemmes, geb. 1943 te Het Bildt.
Sporen van vrouwenteksten in de Hebreeuwse bijbel.
Utrecht: Faculteit der Godgeleerdheid, 1992, 281 pp.
Universiteit van Amsterdam, 16-10-1992.
Promotores: Prof. dr. M. Bal en Prof. dr. A. van der Kooij.
49. Elly Beurskens, geb. 1957 te Haelen (NH).
Afgesproken. Een onderzoek naar contractsluiting in de praktijk van het kerkelijk opbouwwerk en maatschappelijk activeringswerk.
Baarn: Gooi & Sticht, 1992, 335 pp.
Katholieke Theologische Universiteit te Utrecht, 20-10-1992.
Promotores: Prof. dr. A. Baart en Prof. dr. P. van Hooijdonk.

50. Annelies van Heyst, geb. 1955 te Zevenaar.

Verlangen naar de val. Zelfverlies en autonomie in hermeneutiek en ethiek.

Kampen: Kok, 1992, 336 pp.

Katholieke Universiteit Nijmegen, 18-11-1992.

Promotores: Prof. dr. M. Grey en Prof. dr. W.J. van der Dussen.

51. Lieke Werkman, geb. 1961 te Groningen.

Recht doen aan vrouwen in de kerken. De feministische discussie over rechtvaardigheid en zorgzaamheid als bijdrage aan een visie op kerk-zijn.

Kampen: Kok, 1993, 164 pp.

Vrije Universiteit te Amsterdam, 17-3-1993.

Promotor: Prof. dr. H.M. Kuitert.

Copromotoren: dr. J.S. Reinders en Prof. dr. S.L. Sevenhuijsen.

52. Jopie Siebert-Hommes, geb. 1937 te Hellendoorn.

Loat de dochters leven! De literaire architectuur van Exodus 1 en 2 als toegang tot de interpretatie.

Kampen: Kok, 1993, 154 pp.

Universiteit van Amsterdam, 28-4-1993.

Promotor: Prof. dr. K.A. Deurloo.

53. A. Hoenkamp-Bisschops, geb. 1951 te Heerlen.

Intimiteit en beschikbaarheid. Het celibaat bij priesters in het basispastoraat.

Baar: Gooi & Sticht, 1993, 345 pp.

Katholieke Universiteit Nijmegen, 18-5-1993.

Promotores: Prof. dr. C.J. Waayman en prof. dr. M.H.F. van Uden.

54. A.M. Kool, geb. 1957 te Oud-Alblas.

God moves in a mysterious way. The Hungarian protestant Foreign Mission Movement.

Zoetermeer: Boekencentrum, 1993, 940 pp.

Rijksuniversiteit Utrecht, 10-6-1993.

Promotores: Prof. dr. J.A.B. Jongeneel en Prof. dr. Tibor Fabiny.

Copromotor: Dr. János Bütösi.

De Rijksuniversiteit Utrecht die in het verleden zeer laag scoorde ten aanzien van het promoveren van vrouwen, verdrievoudigt haar aandeel. Leiden daarentegen die in het verleden er juist uitsprong voegt dit keer geen enkele dissertatie toe. Het is de eerste maal dat vrouwen promoveren aan één van de in 1967 opgerichte katholieke theologische universiteiten. De spreiding over de verschillende universiteiten vanaf de eerste in 1913 ziet er met deze nieuwe promoties als volgt uit: RULeiden (15+0=15); KUNijmegen (7+4=11); UvAmsterdam (7+2=9);

RUUtrecht (2+4=6); RUGroningen (3+1=4), VUAmsterdam (3+1=4), KTU Utrecht en Amsterdam (0+3=3); Kampen (2+0=2).

De nieuwe era die wij in Proeven II zagen aanbreken met de feministische Nijmeegse dissertaties van Grietje Dresen en Hedwig Meyer-Wilmes verspreidt zich gaandeweg naar alle faculteiten. Dit is niet toevallig. Het baanbrekende werk van -de inmiddels emeritus hoogleraar in de feministische theologie- Catharina Halkes heeft haar doorwerking niet alleen in haar opvolgster -de inmiddels in Engeland benoemde- Mary Grey, maar ook in de andere faculteiten niet gemist. Op Leiden na heeft elke faculteit een post voor vrouwenstudies ingericht. Aan de inzet dat feminisme de voorwaarde is voor de emancipatie van vrouwen in de theologie wordt op verschillende manieren en op breed terrein inhoud gegeven in de dissertaties van Els Maeckelberghe, Channa Safrai, Anne-Marie Korte, Fokkelien van Dijk-Hemmes, Annelies van Heyst en Lieke Werkman. In dit verband is ook te noemen het nederlandstalige proefschrift van Caroline Vander Stichele, *Authenticiteit en integriteit van 1 Kor 11,2-16. Een bijdrage tot de discussie omtrent Paulus' visie op de vrouw* aan de theologische faculteit van de katholieke Universiteit van Leuven (manuscript). Aangezien dit proefschrift niet toegankelijk is, presenteert Caroline Vander Stichele hieronder haar onderzoek.

In deze dissertaties worden zeer diverse vragen gesteld en bijgesteld, en antwoorden gezocht in uiteenlopende richtingen. Eén ding is zeker, 'de' feministische theologie bestaat niet. Er is eerder sprake van een verhevigd debat, met name over de taligheid van de theologie, over de status van het subject en over "contextualiteit". Opmerkelijk is dat Europa, ondanks het bestaan van de European Society of Women in Theological Research niet of nauwelijks als context functioneert. Intern theologisch blijven de Noordamerikaanse "groten" de belangrijkste gesprekspartners, naast en in toenemende mate ook mede-landers. Wetenschappen als filosofie (Maeckelberghe, Korte, Werkman), geschiedenis (Safrai) en letteren (Van Dijk-Hemmes, Van Heyst) spelen een grote rol in deze theologische proefschriften. Of dit gezien moet worden als eenrichtingverkeer is een open vraag, waarop wij nader hopen in te gaan in de volgende *Proeven van Vrouwenstudies Theologie*.